

»Le prezirajte Blaža! Ampak gospa je pa le govorila z menoj!«

»Kakšna gospa?« je ušlo mlademu dekletu.

»Kaj ga vprašuješ?« se je obregnil moški, ki je ravno zagnal navilaj sena na voz. »Blaž je bil vedno malo prismojen, danes se mu je pa čisto zmešalo.«

»Nevoščljivci!« je kriknil Blaž jezen. »Ali čakajte!«

Tolika nevoščljivost ga je razjarila. »Sploh pa, ali sem kratkih misli! Kaj pa, če se vrne, ko bom v vasi? In če grem h krčmarju? Ta mi bo šele nevoščljiv! O, po vasi govorijo o njeni kočiji in iskrih konjih in njenem rdečem solnčniku in zlatih laseh in belem obrazu. Ali pred mano jo bodo hoteli utajiti. Ker je govorila z menoj in samo z menoj, ki sem siromak največji, zato jo bodo hoteli utajiti. Ali čakajte, ljudje...«

Z odločnimi koraki se je napotil nazaj k svojemu kamenju, sedel na kup in si podprl glavo.

»Čakajte, ljudje, o le počakajte! Ko se vrne... Ko ji povem in mi dovoli teči za kočijo... Morda celo sedem h kočijažu... O...« Blaž je mislil glasno.

Ali kako ji pove, ko se vrne? Vse lepo po vrsti. Od tiste zime, ko je kradel hruške v županovi kašči, do danes. Vse, vse! In poprosi jo, na kolena pade, če treba, čelo zarije v cestni prah, če ni drugače, in jo poprosi.

Tu blizu ni takih gradov. Tam za smrekovimi gozdovi, morda tam za gorami je njen grad. Okoli belega gradu zelen vrt; bele, s peskom posute stezice med gredicami; na gredicah bujne, opojno dišeče rože, rože, kakršnih še ni videlo človeško oko; za vrtom jezero, na jezeru beli labodi... In

konjski hlevi ko sam bel grad... Ali ne! Saj bi bilo preveč sreče! Le tam v bližini kje! Saj imajo kamenja tam? In cest? In tratin ob cestah? Tratine ob tisti cesti, ki se po njej vozi vsak dan? Tam daleč proč od teh ljudi... In vsak dan bi gledal tiste mile oči...

Čuj!

Dvignil je glavo, napel uho in poslušal.

Ni ga še topota konjskih kopit...

In ves popoldan in vso noč in ves drugi dan in vso drugo noč je zastonj čakal. In vse pozno v jesen je zastonj čakal. Gospa se ni vrnila po cesti — — — — —

Kdaj je bilo to? Pred tedni, meseci, leti?

Ko zarja vstaja za gorami košatih bukev, misli Blaž: »Danes pride. Od tam, iz tistih v zlatem blesku žarečih krajev pride. Tam je njen grad. Danes pride in me vzame s seboj. In ljudje bodo videli in se mi ne bodo več rogali, češ, da sem zmešan, ali da se mi je sanjalo. Danes pride.«

Ko pripeka popoldansko solnce, dviga Blaž glavo, napenja uho in posluša. Zazdi se mu neštokrat, da so udarila tam pri vasi konjska kopita ob trdo cesto, kratko in prožno. Veliko je cest po svetu, tam po cesti za goro se je najbrž vrnila v svoj grad. Danes se je domislila Blaža in njegovega pričakovanja. Včasih mu zazveni v ušesih, da se bliža topot tam od gozda. Dolga leta je potovala po belih cestah širnega sveta, danes se vrača.

Ko tone solnce za gore, gleda Blaž zlatoobrobljene vrhove in misli: »Jutri pride! In s te strani, s tistih zlatoobrobljenih vrhov pride in me vzame s seboj. Ker tam je njen grad.«

Deklica na cesti.

Na cesto — dvoje modrih oči,
dvoje živih plamenov kipi.
Kdove, komu te oči žarijo,
kdove, komu te grudi brstijo?
Nje lasje so ko črni lesovi:
devet jih je rajev za temi mrakovi:
devet tihih sreč v sebi nosijo —
nje bele roké, ko da milosti prosijo.